

ชื่อคุณิพนธ์	: การศึกษาการใช้อนุสาสนีปาฏิหาริย์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของพระพุทธเจ้าในคัมภีร์พระพุทธศาสนา
ผู้วิจัย	: นางสาวทิพาภาณุจน์ ประภารัตน์
ปริญญา	: พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์	: พระศรีคัมภีร์ญาณ, รศ. ดร., ป.ธ.๙, ศษ.บ., พธ.ม., Ph.D. : ผศ.ร.ท.ดร. บรรจบ บรรณรุจิ,ป.ธ.๙, พธ.บ., อ.ม., Ph.D.
วันสำเร็จการศึกษา	: ๑๑ / พฤศจิกายน / ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาอนุสาสนีปาฏิหาริย์ ๒) เพื่อศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ๓) เพื่อศึกษาวิเคราะห์อนุสาสนีปาฏิหาริย์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

จากการวิจัยพบว่า อนุสาสนีปาฏิหาริย์ของพระพุทธเจ้าประกอบด้วยเหตุผล พระองค์มีพระมหากรุณาธิคุณปรารถนาให้พระสาวกประสบความสำเร็จในเป้าหมายสูงสุดของชีวิตจึงทรงตามพร่ำสอน ย้ำแล้วย้ำอีกให้มีสติสัมปชัญญะในอิริยาบถต่างๆ ให้ใช้เสนาสนะที่สะดวกสบายต่อการปฏิบัติและเป็นอยู่อย่างไม่ประมาทให้ตรึกตรองแต่เรื่องที่เป็นกุศลธรรมให้พิจารณาเห็นไตรลักษณ์ให้บำเพ็ญมหาสติปัญฐาน ๔ ตามความเหมาะสมกับจริต พระพุทธเจ้าทรงยกย่องอนุสาสนีปาฏิหาริย์ว่ามีผลดีอย่างน่าอัศจรรย์ ทุกครั้งที่พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมจบลง ผู้ฟังจำนวนมากจะเกิดความรู้ตั้งแต่ระดับสมาธิสูงขึ้น จนถึงระดับโพธิญาณคนธรรมดากลายเป็นคนดีของสังคมและเป็นพระอริยบุคคล เช่น ถ้าผู้ฟังเป็นนักบวชก็จะสอนเรื่องละความยินดีในกามคุณเว้นการปฏิบัติผิด สอนให้ปฏิบัติตามมรรคมงคล ๘ ประการคือ ให้เจริญสมาธิปฏิบัติ สัมผัสกับปะ สัมมาวาจา สัมมากรรมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ และสอนจบลงด้วยเรื่องเหตุผลตามหลักอริยสัจ ๔ คือ ทุกข์ ทุกขสมุทัย ทุกขนิโรธ ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา ถ้าผู้ฟังเป็นฆราวาสก็จะเริ่มสอนเรื่องอนุปพุทติกาก่อนมี ทานกถา สีลกถา สัคคกถา กามาทิณวกถา เนกขัมมานิสังสกถา ตามลำดับและจบลงด้วยอริยสัจ เนื่องจากพระองค์ทรงมีทศพลญาณจึงสามารถใช้อนุสาสนีปาฏิหาริย์ให้เหมาะสมกับจริตของสัตว์ทั้งหลายได้

หลักการและวิธีการเผยแผ่ที่เป็นสากล มีสาระที่เป็นประโยชน์ มีความสำคัญทั้งในด้านทฤษฎีที่เป็นเหตุเป็นผล และมีวิธีการที่เป็นสากลเหมาะสมกับทุกยุคทุกสมัย รวมทั้งมีข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต เพื่อความสงบสุขและความเจริญของตนเองและสังคม การเผยแผ่นั้นเป็นการนำแบบอย่างของการดำรงชีวิตอันประเสริฐที่เรียกว่าพรหมจรรย์ ออกไปเผยแผ่แก่ประชาชนโดยมีเป้าหมาย คือ เพื่อประโยชน์แก่อกุศลเพื่อความสุกทั้งแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เพื่ออนุเคราะห์แก่ชาวโลก และการเผยแผ่จะประสบความสำเร็จได้ต้องประกอบด้วยองค์คุณของกัลยาณมิตร, หลักการสอนแก่เวไนยสัตว์ ประกอบด้วยวินัย ศัสตรศาสตร์ทั้งหมดซึ่งแบ่งเป็นส่วนย่อยตามลักษณะที่เหมือนกันได้ ตามที่ปรากฏในคัมภีร์

หลักการเผยแผ่ประกอบด้วยยวัญศาสตร์ดังกล่าวนี้นี้มีจุดมุ่งหมายที่เนื้อหา เรื่องที่จะสอน มีตัวผู้รับหรือผู้ฟัง และวิธีการสอนอย่างครบถ้วน คือ ทรงสอนเพื่อให้ผู้ฟังรู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งที่ควรรู้ควรเห็น หมายความว่า ทรงสอนให้รู้แจ้ง เห็นจริงเฉพาะเท่าที่จำเป็นสำหรับสาวกนั้นๆ สิ่งที่ยังไม่รู้แล้วแต่เห็นว่าไม่จำเป็นสำหรับผู้ฟัง หรือผู้รับการสอน ก็จะไม่สอนสิ่งนั้น ทรงสอนเพื่อให้ผู้ฟังเห็นจริงได้ ทรงแสดงธรรมอย่างมีเหตุผลที่ผู้ฟังพอตรองตามให้เห็น ด้วยตนเอง ทรงสอนเพื่อให้ผู้ฟังได้รับผลแห่งการปฏิบัติตามสมควร ทรงแสดงธรรมมีคุณเป็นมัทศรรย์ สามารถยังผู้ปฏิบัติตามให้ได้รับผลตามสมควรแก่กำลังแห่งการปฏิบัติของตน

วิทยาศาสตร์มีความเชื่อว่า สรรพสิ่งในจักรวาลล้วนดำเนินไปอย่างมีเหตุผล มีความเป็นระเบียบและมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน ส่วนพระพุทธศาสนาสอนว่าอย่าเชื่อเพียงเพราะเสียงเล่าลือเพราะอ้างตำรา เพราะนึกคิดเอาเอง เพราะอนุমান เพราะคิดตรองตามแนวเหตุผล เพราะตรงกับทฤษฎีของตน เพราะรูปลักษณะน่าดูและอย่าเชื่อเพียงเพราะท่านเป็นครูอาจารย์ของเรา ด้วยเหตุนี้ ผู้รู้จึงให้หลักการสำคัญตามวิธีคิดแบบอริยสัจคือ ทุกข์ คือ สภาพปัญหา ความคับข้อง ติดขัด กัดกัน บีบคั้นที่ได้ประสบ หน้าที่ของเรามีเพียงกำหนดรู้ ทำความเข้าใจ และกำหนดขอบเขตให้ชัด สมุทัย คือเหตุเกิดแห่งทุกข์หรือสาเหตุของปัญหา หน้าที่ของเรา คือ กำจัด แก้ไข หรือละเสีย นิโรธ คือ ความดับทุกข์ ความพ้นทุกข์ ภาวะไร้ทุกข์ ภาวะพ้นปัญหา หมดปัญหา เป็นจุดหมายที่ต้องการ หน้าที่ของเราคือ ทำให้เป็นจริง ทำให้สำเร็จหรือบรรลุถึง มรรค คือ ทางดับทุกข์ ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์หรือวิธีแก้ไขปัญหา หน้าที่ของเรา ได้แก่การปฏิบัติหรือลงมือทำ ด้วยการกำหนดวิธีการ แผนการและรายการสิ่งที่จะต้องทำ ซึ่งจะช่วยให้แก้ไขสาเหตุของปัญหาได้สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับจุดหมายที่ต้องการ สามารถในการแก้ปัญหาที่มีประโยชน์ต่อเด็กและตนเอง การบัญญัติพระวินัยของพระพุทธเจ้ามีเนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นการสอบสวน การพิสูจน์ทางกายกรรม และวจีกรรม เพราะการบัญญัติพระวินัยของพระพุทธเจ้ามีเนื้อหาครอบคลุมถึงเรื่องกายและ วาจา การวางกฎระเบียบทางพระพุทธศาสนาเกิดจากปัญญาธิคุณ พระมหากรุณาธิคุณของพระพุทธเจ้า ทรงวางไว้เพื่อให้สาวกของพระองค์ปฏิบัติตามกรอบ และมีผลเอื้อต่อการบรรลุมรรคผลนิพพานเป็นที่สุด ส่วนผู้ยังไม่บรรลุชาตินี้ก็มีอุปนิสัยสมบัติเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์และบรรลุมรรคผลนิพพานในอนาคตต่อไป

Dissertaion Title : A Study of the Buddha's Use of the Anusāsani-Pāṭihāriya
(Miracle of Teaching) for the Propagation of Buddhism in
Buddhist Scriptures

Researcher : Miss.Thipakarn Prapharat

Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Studies)

Dissertaion Supervisor
: Phra Sigambhirayan, Pāli IX, B.Ed., M.A., Ph.D. , Assoc. Prof.
: Asst. Prof. Lt., Dr. Banjob Banruji, Pāli IX, B.A., M.A., Ph.D.

Date of Completion : 11 / November / 2015

ABSTRACT

These thesis had three purpose for study as (1) to study the the Miracle of Teaching (2) to study about propagation of the buddha's Buddhism in the Buddhism scriptures and (3) to an analytical study of the Miracle of Teaching to the propagation buddha's Buddhism in the Buddhism scriptures.

Results of the study was found that the Anusāsani-pāṭihāriya of Buddha consists of reasons . He had the grace to desire the success to his followers as the greatest goal of life. He had repeated teaching the apperception in each gesture for practice and living with precaution to his followers. Always keeping in mind of the good deeds only in order to find out the Trinity 's practice of Four of Great concious. The first is to behave as appropriate. Buddha used to teach people how miraculous Anusāsani most and the best results . Buddha believed in his words that people can confidence to chane life, people can accept new values, and people can seek a new target. So, the Buddha praised Anusāsani-pāṭihāriya that are surprisingly good . Every time after the Buddha preach then, audiences take a lot of knowledge gained from the viewpoint up until the Enlightenment became the common good of society and the noble . For example, if the audience is priest, he would teach how to please when we overcome the gama. Additionally, he has taught to follow the eight factors which are The Noble Eightfold Path; Right view, Right intention, Right speech, Right action, Right livelihood, Right effort, Right mindfulness, and Right concentration. Teaching ends with the main reason the four Noble Truths are Dukkha, Dukkha-samudaya, Dukkha-nirodha, and Dukkha-nirodhagāminī patipada. On the other hand, if the audience is secular , it will start teaching on key conservative modes speech a gradual instruction before the speech and end with Four Noble Truths. Because he has ten lifes Thosapol perception can use Anusasni miracle to suit the behavior of animals.

The Buddhism of Buddha in Buddhist scriptures found that the principles and methods of propagation are universal, useful material, importance both in terms of theoretical rationality and a method that is universally suitable for all ages. The practice has taken a middle path. It can be applied in accordance with the lifestyle for the peace and prosperity of the self and society. Propaganda is a leading example of how precious life is called chastity. To convey to the public, the goal is for benefits to both angels and men to assist the people of the world. The mission will be successful if you must include elements of a good friend. Principles of Animal tractable the palace consists of all traded sciences divided into subsets based on the

same nine as they appear in the Bible. The mission consists of traded said science is aimed at content subject to teach with the recipient or audience. The teaching way is taught completely in order to give the audience disproved in what should be seen. It means that he taught enlightenment the only real sparingly for the other disciples. What you already knew that is not necessary for the listener or recipient. He taught the audience to actually see it. He showed the audience fairly realistic enough to reflect the self-taught so listeners get results of operations, as appropriate. The fair is a miracle. You can also follow to get reasonably the strength of its practices.

Integrating the Anusāsani-pāṭihāriya for the propagation of Buddhism, the Buddha in the world today that scientists have believed that all things in the universe are conducted rationally. There are certain rules and regulations. The Buddha taught that you do not believe just because a rumor. The book claims ideally because it assumes that because I think searched along reason. The match their theories and the picture looks unsightly and do not believe just because you are our teachers. For this reason, we know that the key is to think like a Noble Truths. Firstly, suffering is the problem of tight jams pressures that have faced oppression. We have a duty to understand and define clearly defined. Secondly, because of the accumulation of suffering or causing problems, our commitment is to modify or eliminate the waste. Thirdly, the Sorrows of extinction is suffering from the condition without suffering problems as preferred destinations. Our commitment is to make this a reality, accomplish or achieve. Fourthly, it is the suffering of Practice for the suffering or workaround. Our commitment including practice or action. The plan sets out how and what needs to be done. This will help resolve the cause of the problem have been unsuccessful. This is consistent with the preferred destinations ability to solve problems that are beneficial to children and themselves. The canonical discipline of the Buddha have mainly questioned. To prove the acrobats and the discipline of the Buddha because the law covers about verbal and physical enactment of the world that may have been intended to create a rift . Aims to Buddha Sasna out of the Kingdom because of the rules of the social world of prejudice. The rules lay Buddhist from your wisdom. Grace of Buddha he put it to his disciples compliance framework. The result is the most conducive to achieving mental . Those who do not achieve this Nibbāna, will have character accessing mental bliss in celestial world and achieve Nibbāna in the future.

กิตติกรรมประกาศ

ดุขนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาการใช้อนุสาสนีปาฏิหาริย์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระพุทธเจ้าในคัมภีร์พระพุทธศาสนา สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ จากบุคคลหลายฝ่ายที่ให้ความเมตตากรุณาเป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณและจารึก พระคุณไว้ให้ปรากฏ ดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้าขอขอบน้อมถวายอภิวาทแด่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เปี่ยมล้นด้วย พระปัญญาคุณ พระกรุณาคุณ และพระบริสุทธิคุณ ผู้ทรงรู้แจ้งแทงตลอดในปรมัตถธรรมอันสุขุมลุ่ม ลึกและทรงมีพระปรีชาสามารถใน การแสดงพระสัทธรรม โดยนัยอันวิจิตรพิสดาร ให้บรรดาเวไนยสัตว์ ทั้งหลายได้รู้ตาม

ขอขอบน้อมเกล้าถวายอภิวาทแด่พระธรรม ที่พระผู้มีพระภาคได้ตรัสไว้ดีแล้ว

ขอขอบน้อมเกล้าถวายสักการะแด่พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ที่ช่วยกันรักษาและ สืบทอดมรดกธรรมอันล้ำค่าไว้ จนตกทอดมาถึงยุคปัจจุบัน ทำให้อนุชนรุ่นหลังได้มีโอกาสศึกษาและ ปฏิบัติตาม

ขอกราบ ขอบพระคุณพระศรีคัมภีร์ญาณ (สมจินต์ วันจันทร์,ป.ธ ๙,รศ.ดร,รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ) ที่กรุณาเมตตารับเป็นที่ปรึกษา เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์

ขอกราบ ขอบพระคุณพระสุธีธรรมานุวัตร (เทียบ มาลัย ,ผศ.ดร,คณบดีพุทธศาสตร์) ที่กรุณาเมตตาให้คำปรึกษาแนะนำ ฝึกฝน การเขียนงานวิจัยมาโดยตลอดที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา

ขอขอบคุณ ผศ.ร.ท.ดร, บรรจบ บรรณรุจิ ที่ได้กรุณาเมตตา รับเป็นที่ปรึกษาแนะนำและ แก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณาจารย์ทุกท่าน ทั้งที่เป็นบรรพชิตและคฤหัสถ์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทั้งหมด ทั้งสิ้น ให้แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยเห็นแสงสว่างทางปัญญา

ขอกราบ ขอบพระคุณพระอาจารย์วุฒิชัย วชิรเมธี ที่มีเมตตาอนุเคราะห์ทุนการศึกษา พร้อมกับให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงคุณค่า และแรงบันดาลใจในการเขียนงานวิจัยฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระมหาสุวรณ์ ปภังโก,ดร. ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดใหญ่ศรีสุพรรณผู้มีเมตตาอนุเคราะห์ทุนการศึกษา พร้อมกับให้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงคุณค่าและคอยแนะนำให้ข้อมูลต่างๆ กับผู้วิจัย ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณ รศ. ชูศักดิ์ ทิพย์เกสร ผู้ตรวจแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ พระเสถียรสุทธิสัทโท เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจรูปแบบและเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทุกแห่ง เพราะว่า คุชฌินิพนธ์เล่มนี้ หากไม่ได้รับการสนับสนุนข้อมูลอันเป็นประโยชน์คงจะไม่สามารถสำเร็จลงด้วยดีได้

คุณงามความดีทั้งหลายที่ผู้วิจัยได้กระทำแล้วในครั้งนี้ ผู้วิจัยขออุทิศถวายเป็นพุทธบูชาแด่คุณพระรัตนตรัย อันเป็นที่เคารพอย่างสูงสุด คุณพ่อสมัย ประภารัตน์ ผู้ล่วงลับไปแล้ว คุณแม่กุหลาบ ประภารัตน์ ตลอดครูบาอาจารย์ทั้งในอดีต และปัจจุบัน จงมีส่วนได้ในกุศลผลบุญนี้ทุกท่าน และขออานุภาพแห่งบุญกุศลที่ได้ทำการศึกษาวิจัยนี้จงเป็นพลวปัจจัย เป็นนิสินัยนำส่งให้เกิดปัญญาญาณทั้งชาตินี้และชาติหน้า ตลอดชาติอย่างยิ่งจนถึงความพ้นทุกข์คือพระนิพพานเทอญ

นางสาวทิพากาญจน์ ประภารัตน์

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง	สารบัญ	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย		ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		ค
กิตติกรรมประกาศ		ฉ
สารบัญ		ช
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ		ฐ
บทที่ ๑ บทนำ		๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา		๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย		๖
๑.๓ ขอบเขตการวิจัย		๖
๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ		๗
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย		๘
๑.๖ ทบทวนเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง		๙
๑.๗ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย		๒๘
๑.๘ วิธีดำเนินการวิจัย		๒๙
๑.๙ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ		๓๒
บทที่ ๒ อนุศาสน์ปาฏิหาริย์		๓๓
๒.๑ ความหมายและความเป็นมาของอนุศาสน์ปาฏิหาริย์		๓๓
๒.๑.๑ ความหมายของอนุศาสน์ปาฏิหาริย์		๓๓
๒.๑.๒ ความเป็นมาของอนุศาสน์ปาฏิหาริย์		๔๒
๒.๑.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างอนุศาสน์ปาฏิหาริย์กับปาฏิหาริย์อื่นๆ		๔๕
๒.๑.๓.๑ เรื่องที่ควรเข้าใจเกี่ยวกับอนุศาสน์ปาฏิหาริย์กับฤทธิ์		๕๐
๒.๑.๓.๒ อนุศาสน์ปาฏิหาริย์ประเสริฐกว่าอิทธิปาฏิหาริย์		๕๑
๒.๑.๔ คุณของอนุศาสน์ปาฏิหาริย์กับโทษที่เกี่ยวข้องกับเรื่องฤทธิ์		๕๓
๒.๒ อนุศาสน์ปาฏิหาริย์ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา		๕๗
๒.๒.๑ อนุศาสน์ปาฏิหาริย์สำหรับนักบวช		๕๗
๒.๒.๒ อนุศาสน์ปาฏิหาริย์สำหรับฆราวาส		๖๒
๒.๒.๓ อนุศาสน์ปาฏิหาริย์สำหรับเทวดา		๖๖

๓.๓.๓.๒ การเผยแพร่ด้านมอความเป็นใหญ่ให้แก่สงฆ์	๑๖๕
๓.๓.๓.๓ การเผยแพร่ด้านวางลักษณะตติสนธิธรรมวินัย ๘	๑๖๗
๓.๓.๓.๔ การเผยแพร่ด้านสงเคราะห์ชาวโลก	๑๗๑
๓.๓.๔ การเผยแพร่ด้านความดับทุกข์	๑๗๓
๓.๓.๕ การเผยแพร่ตามกำลังอินทรีย์ ๕	๑๘๑
๓.๔ ผลสำเร็จของการใช้อุสสนีปาฏิหาริย์เพื่อการเผยแพร่	๑๘๖
๓.๔.๑ ผลสำเร็จเกิดจากการใช้รูปแบบและประเภทอุสสนีปาฏิหาริย์	๑๘๗
๓.๔.๒ ผลสำเร็จจากการใช้อุสสนีปาฏิหาริย์เผยแพร่ตลอด ๔๕ พรรษา	๑๘๙
๓.๔.๓ ผลสำเร็จของการเผยแพร่พระพุทธศาสนาตามจริต	๑๙๔
๓.๔.๔ ผลสำเร็จของการการเผยแพร่ด้านเห็นสุขและทุกข์	๑๙๖
๓.๔.๕ ผลสำเร็จการเผยแพร่ตามเป้าหมาย	๑๙๙
๓.๔.๕.๑ ผลสำเร็จการเผยแพร่ที่ดีในปัจจุบัน	๑๙๙
๓.๔.๕.๒ ผลสำเร็จการเผยแพร่ที่ดีในอนาคต	๒๐๐
๓.๔.๕.๓ ผลสำเร็จการเผยแพร่ที่ดีในขั้นสูงสุด	๒๐๐
๓.๔.๖ การเผยแพร่ตามหลักโอวาทปาฏิโมกข์	๒๐๑
บทที่ ๔ วิเคราะห์อุสสนีปาฏิหาริย์เพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	๒๑๓
๔.๑ วิเคราะห์อุสสนีปาฏิหาริย์	๒๑๓
๔.๑.๑ วิเคราะห์อุสสนีปาฏิหาริย์ทำให้ฆราวาสเกิดศรัทธา	๒๑๓
๔.๑.๒ วิเคราะห์อุสสนีปาฏิหาริย์สำหรับอุบาสก	๒๑๘
๔.๑.๓ วิเคราะห์อุสสนีปาฏิหาริย์สำหรับนักบวช	๒๒๗
๔.๑.๔ วิเคราะห์อุสสนีปาฏิหาริย์สำหรับเทวดา	๒๓๑
๔.๑.๔.๑ วิเคราะห์อุสสนีปาฏิหาริย์เป็นเหตุให้เกิดเป็นเทวดา	๒๓๒
๔.๑.๔.๒ วิเคราะห์อุสสนีปาฏิหาริย์ทำให้เทวดาอัศจรรย์ใจ	๒๓๓
๔.๒ วิเคราะห์อุสสนีปาฏิหาริย์ตามทัศนคติผู้รู้ในโลกปัจจุบัน	๒๓๔
๔.๒.๑ วิเคราะห์อุสสนีปาฏิหาริย์เพื่อการศึกษาในโลกปัจจุบัน	๒๓๕
๔.๒.๒ วิเคราะห์อุสสนีปาฏิหาริย์เพื่อศึกษาคุณธรรมจริยธรรม	๒๔๗
๔.๒.๒.๑ วิเคราะห์อุสสนีปาฏิหาริย์กับการบริหารศึกษาต่างๆ ด้าน	๒๔๘
๔.๒.๒.๒ วิเคราะห์อุสสนีปาฏิหาริย์เพื่อแก้ปัญหา	๒๕๒

๔.๒.๓ วิเคราะห์อนุศาสน์ปาฏิหาริย์เพื่อศึกษาสติปัญญา ๔	๒๕๘
๔.๒.๓.๑ วิเคราะห์อนุศาสน์ปาฏิหาริย์เพื่อศึกษาสติอย่างถูกต้อง	๒๕๘
๔.๒.๓.๒ วิเคราะห์การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	๒๕๙
๔.๒.๔ วิเคราะห์อนุศาสน์ปาฏิหาริย์เพื่อศึกษาอนุพุทธานุภาพ	๒๖๐
๔.๒.๔.๑ วิเคราะห์อนุศาสน์ปาฏิหาริย์ทำให้เกิดประโยชน์ ๓ ชั้น	๒๖๐
๔.๒.๔.๒ วิเคราะห์อนุศาสน์ปาฏิหาริย์ตามยุคสมัย	๒๖๑
๔.๒.๔.๓ วิเคราะห์อนุศาสน์ปาฏิหาริย์สำหรับผู้ครองเรือน	๒๖๑
๔.๒.๔.๔ วิเคราะห์อนุศาสน์ปาฏิหาริย์ออกจากกาม	๒๖๒
๔.๒.๔.๕ วิเคราะห์อนุศาสน์ปาฏิหาริย์ในชั้นดำรงชีพ	๒๖๓
๔.๒.๔.๖ วิเคราะห์อนุศาสน์ปาฏิหาริย์ในชั้นปฏิบัติ	๒๖๔
๔.๒.๔.๗ วิเคราะห์อนุศาสน์ปาฏิหาริย์เพื่อกำจัดนิรณ ๕	๒๖๔
๔.๒.๔.๘ วิเคราะห์การอนุศาสน์ปาฏิหาริย์ตามความเหมาะสม กัปปจิต	๒๖๕
๔.๒.๕ วิเคราะห์อนุศาสน์ปาฏิหาริย์ในสังคมไทยปัจจุบัน	๒๖๕
๔.๓ วิเคราะห์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	๒๖๗
๔.๓.๑ วิเคราะห์การเผยแผ่ปฏิจจนูปบาทในชีวิตประจำวันอย่างอัศจรรย์ใจ	๒๖๗
๔.๓.๒ วิเคราะห์การเผยแผ่หลักธรรมในชีวิตรประจำวัน	๒๙๐
๔.๓.๒.๑ วิเคราะห์สัจจะในชีวิตประจำวัน	๒๙๑
๔.๓.๒.๒ วิเคราะห์การเผยแผ่ทมะในชีวิตประจำวัน	๒๙๔
๔.๓.๒.๓ วิเคราะห์การเผยแผ่ขันติในชีวิตประจำวัน	๒๙๕
๔.๓.๒.๔ วิเคราะห์การเผยแผ่จาคะในชีวิตประจำวัน	๒๙๖
๔.๓.๓ วิเคราะห์การเผยแผ่ทิศ ๖ ในชีวิตรประจำวัน	๒๙๘
๔.๓.๓.๑ วิเคราะห์การเผยแผ่ทิศ ๖ เพื่อปลูกฝังอุปนิสัยที่ดี	๒๙๘
๔.๓.๓.๒ วิเคราะห์การเผยแผ่ทิศ ๖ เพื่อปลูกฝังความเก่ง	๒๙๙
๔.๓.๓.๓ วิเคราะห์การเผยแผ่ทิศ ๖ เพื่อปลูกฝังความสุขความเจริญ	๓๐๐
๔.๓.๔ วิเคราะห์การเผยแผ่โพชฌงค์เพื่อเสริมสุขภาพ	๓๐๑
๔.๓.๕ วิเคราะห์รูปแบบการเผยแผ่ตามหลักอนุศาสน์ปาฏิหาริย์	๓๑๕

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๓๑๘
๕.๑.๑ ศึกษาอนุศาสน์ปาฏิหาริย์	๓๑๘
๕.๑.๒ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า	๓๒๑

ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	
๕.๑.๓ วิเคราะห์หอนุสสนีปาฏิหาริย์เพื่อการเผยแผ่	๓๒๔
พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	๓๒๘
๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป	๓๒๘
๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	๓๒๙
๕.๒.๓ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป	๓๓๐
บรรณานุกรม	๓๓๑
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง	๓๓๘
ภาคผนวก ข. จดหมายขอให้นิติสัมพันธ์	๓๔๑
ภาคผนวก ค. จดหมายเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	๓๔๔
ภาคผนวก ง. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๓๔๙
ภาคผนวก จ. บันทึกคำสัมภาษณ์นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา	๓๖๒
ภาคผนวก ฉ. ภาพสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๓๘๐
ประวัติผู้วิจัย	๓๙๑

คำอธิบาย สัญลักษณ์ และคำย่อชื่อคัมภีร์ในพระพุทธศาสนา (เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัยฉบับนี้)

๑. คำย่อภาษาไทย

๑.๑ คำย่อเกี่ยวกับพระไตรปิฎก

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การอ้างอิงใช้ระบบระบุ เล่ม/ข้อ /หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ ดังตัวอย่างเช่น ที.ม. (ไทย) ๑๐/๑๖/๑๐ หมายถึง ทีฆนิกาย มหาวรรค พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๐ ข้อที่ ๑๖ หน้า ๑๐

พระวินัยปิฎก

วิ. มหา.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก มหาวิภังค์	(ภาษาไทย)
วิ. ม.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก มหาวรรค	(ภาษาไทย)
วิ. จุ.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก จุฬวรรค	(ภาษาไทย)
วิ.ภิกขุณี.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก ภิกขุณีวิภังค์	(ภาษาไทย)
วิ.ป.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก ปริวาร	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.สี.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค	(ภาษาไทย)
ม.มู.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก์	(ภาษาไทย)
ส.ส.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ข.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ส.มหา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ม.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปณณาสก	(ภาษาไทย)
ม.อุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย อุปริปณณาสก	(ภาษาไทย)
ส.ส.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
ส.นิ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย นิทานวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ข.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย ขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ส.สพา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สฬายตนวรรค	(ภาษาไทย)
อง.เอก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ทุก .	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทุกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ติก .	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ปญจก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปญจกนิบาต	(ภาษาไทย)

อง.ฉก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ฉักกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.สตตก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.อฏฐก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย อัฐกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.นวก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย นวกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ทสก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทสกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.เอกาทสก.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกาทสกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ข.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ	(ภาษาไทย)
ขุ.ธ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย ธรรมบท	(ภาษาไทย)
ขุ.อ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย อุทาน	(ภาษาไทย)
ขุ.อิติ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย วิติวุตตกะ	(ภาษาไทย)
ขุ.สุ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย สุตตนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.เถร.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย เถรคาถา	(ภาษาไทย)
ขุ.เถรี.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย เถรีคาถา	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย ชาดก	(ภาษาไทย)
ขุ.ม.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย มหานิทเทศ	(ภาษาไทย)
ขุ.จู.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย จูฬนิเทศ	(ภาษาไทย)
ขุ.ปฎิ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย ปฏิสัมภิทามรรค	(ภาษาไทย)
ขุ.อป.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย อปทาน	(ภาษาไทย)
ขุ.พทุธ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย พุทธวงศ์	(ภาษาไทย)
ขุ.จริยา.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย จริยาปฎก	(ภาษาไทย)
ขุ.วิ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ขุททกนิกาย วิมานวัตถุ	(ภาษาไทย)

อภิธรรมปิฎก

อภิ.สง.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก อัมมสังคณี	(ภาษาไทย)
อภิ.วิ.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก วิภังค	(ภาษาไทย)
อภิ.ธา.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก ธาตุกถา	(ภาษาไทย)
อภิ.ปุ.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก ปุคคลบัญญัติ	(ภาษาไทย)
อภิ.ก.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก กถาวัตถุ	(ภาษาไทย)
อภิ.ย.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก ยมก	(ภาษาไทย)
อภิ.ป.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก ปญฐาน	(ภาษาไทย)

๑.๒ คำย่อเกี่ยวกับคัมภีร์อรรถกถา

อักษรย่อที่ใช้อ้างอิงคัมภีร์ อรรถกถา ใช้ระบบระบุชื่อคัมภีร์ ลำดับเล่ม (ถ้ามี) / หน้า ตัวอย่างเช่น ที.สี.อ. (บาลี) ๘๐ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หมายถึง ทีฆนิกายสุมณฑลวิลาสินี สีลขณรชคคอกุฎกถา ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อง.ฎีกา.	(บาลี)	=	องคฺตฺตฺรณิกาย สารตถมณฺชฺสาองคฺตฺตฺรฎีกา	(ภาษาบาลี)
อง.สตฺตก.ฎีกา	(บาลี)	=	องคฺตฺตฺรณิกาย สตฺตกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
อง.ปณฺจก.ฎีกา	(บาลี)	=	องคฺตฺตฺรณิกาย ปณฺจกนิปาตฎีกา	(ภาษาบาลี)
ม.มฺ. ฎีกา.	(บาลี)	=	มชฺฌมณิกาย ลินฺตฺถปฺปกาสิณี	(ภาษาบาลี)

ฎีกาปกรณ์วิเสส

มจฺจล.	(บาลี)	=	มจฺจลตฺถทีปนี	(ภาษาบาลี)
วิสุทฺธิ.	(บาลี)	=	วิสุทฺธิมรรค	(ภาษาบาลี)